

Napraforgó koordináció

Tordas, 2016.02.25

Jelenlévők: jelenléti ív szerint

Károlyi Gyula

- a NÉBIH sorsáról nincs információ
- amint megtudjuk, hogy mi lesz a továbbiakban annak megfelelően módosítjuk az itt megbeszélteket, mivel azokat végre kell hajtani

Szekrényes Gábor

- a világon az olajnövények közül a szójatermelés a legnagyobb mennyiségű
- napraforgóból 39 m tonna a termés
- a pálmaolaj a vezető növényi olajfajta
- 632 e ha vetés, 1,5 m tonna termés, 2,49 t/ha termésátlag
- a napraforgó időjárástól függetlenül stabilan teljesít
- egyre szárazabbak a tavaszok
- vetési időszakban kevés csapadék volt, de májusban volt eső
- melegebb időjárás, kevesebb csapadék, viszont néhol extrém mennyiségű
- kísérlet sok termőhelyen volt, jól sikerültek
- 78 napraforgó hibrid került vizsgálatra, normál és vegyszer rezisztens fajták,
- rendkívül meghatározóak, az imazamox rezisztens hibridek (területi nagysága 60-62 %).
- 620 e ha-ból 30-40 e ha csak a normál napraforgó
- igen jelentős az EU listáról érkező hibridek száma
- középérésű normál napraforgók esetében van a legkedvezőbb eredmény
- mindössze 3 cég csak a hazai,
- 24 fajtával a Pioneer a legjelentősebb
- értékelés 15-16 helyen volt 2015-ben
- normál termés, független az évjárártól
  - vegyszer rezisztens hibridek: 14 helyen vizsgálva, kezelés mellett
  - Imazamox rezisztens hibridek: IMI Sun 20 db, CLHA+14 db
  - a koraiaknál a Soltis és a Syngenta hibridek kísérleti átlag feletti eredményt hoztak
  - több helyen volt többlettermés, van olyan termőhely ahol 90%-os mértékben
  - NK Neoma vezeti a termésátlagot és ezt a hibridet termelik a legnagyobb területen, az olajtartalma is jó
  - Sulfonil urea rezisztens hibridek: DU9ont Su7 13 hibrid és **USDA TBM 1** hibrid van közte HO is
  - nagyon jó eredmények, Kiskundorozsmán 5 t feletti termés
- HO napraforgók (magas olajsav tartalmú napraforgók)
  - 18 db fajta vizsgálva
  - 2010-2015 közt összesen 72 termőhelyen
  - minden hibrid jobb az elvárt határnál, 85% feletti olajsavtartalom feletti

- kórtan
  - 2016-ban új napraforgós cégek és bejelentők jelentek meg
  - plasmopara esetén csak rezisztens fajtát tudjuk regisztrálni, az új patotípus meghatározást (704) társhatóság végzi, de később lehet, hogy a NÉBIH
  - ha Magyarországon kívül rasszok mellett más rasszokat is szeretnének a bejelentők meghatároztatni, az a társhatóságnál történik
- Egyre több új rassz jelenik meg, az új hibridek rezisztensek a 704-es rasszra
  - írásban jelezzék a bejelentők, ha plasmopara vizsgálatot szeretnék elvégeztetni
- Magyarországon 75 államilag elismert fajta; EU-ban 1482 db fajta, melyek szabadon termesztethetők Magyarországon
- 2016.év
  - Imazamox csoportoknál egy kis változás, mivel a Pulsar Plus engedélyezésével ketté lehet választani a csoportokat **IMISun és IMI-CLHA Plus csoportra**
  - diaporthe járványszerűen nem lépett fel az elmúlt közel húsz évben, ezért nem provokáljuk tovább
  - a kísérlet vegyszerezésénél nagyon oda figyelni nehogy összekeveredjenek a felhasználandó vegyszerek
  - változások
    - az igen korai normál csoport jelentősége megszűnt, a standardot nem tudják biztosítani (PR64J04)
    - 2017-től a Marica 2 nem lesz, nincs standard- megoldás keresése
    - HO problémák
      - standard jelenleg már nincs, valami olyan kellene ami hosszabb távon termesztésben szerepel és a nemesítő ház is javasolja, a 85%-ot olajsavtartalom szintet szeretnénk tartani
      - Magyarországon nincs magas olajsav taralomra vonatkozó szabályozás , érdemes lenne kidolgozni a szabványt 4-5 éven belül,
      - vannak szakmai javaslatok, de ezek a hibridek nincsenek Magyarországon regisztrálva, egyet már a Pioneer bejelentett regisztrációra
- CLHA-Plus kísérlet
  - hibridek VCU és DUS vizsgálata befejeződött
  - fitotoxicitási vizsgálat 2016-ban lesz elvégezve
  - genetikai vizsgálat szintén 2016-ban lesz elvégezve a BASF által javasolt laboratóriumban
  - ezek után a következő FMB ülésen regisztrációra kerülhetnek ezek a hibridek

Dr. Gergely László

- az időjárás a melegigényes betegségeknek kedvezett
  - hamuszürke szártő korhadás
  - fehérpenészes szártő rothadás
  - alternáriás szárfoltosság
- összesen 31 hőség nap volt, amikor a hőmérséklet 30 fok felett volt és 13 forró nap amikor 35 fok felett
- étkezési és madáreleség fajták nagyon fogékonyak fehérpenészes szártő rothadásra

- Hamuszürke szártó korhadás
  - egyre jelentősebbnek tűnik és gyakrabban fordul elő
  - a következő években át kell gondolni a diaportéval együtt, mert 10 éves időtartamban az utolsó 5 évben nem volt diaporte így esetleg metodika változtatása, hogy diaporte helyett makrofomina kerüljön vizsgálatra és diaporte csak esetenként
- Szádor vizsgálat
  - új rasszok fellépésére lehet számítani
- Peronoszpóra teszt
  - vizsgálatba vont fajták száma 65, ebből 18 fogékony volt
  - összesen 8 % volt mind az 5 rasszra fogékony-ez némi emelkedést jelent

Fürst Katalin

- az elmúlt év minőségileg nem volt rossz, közepes évjáratnak lehet nevezni
- sajnos nagyon lecsökkent az előállítási terület, mindössze 1236 ha volt csak napraforgó vetőmag előállítás , ez a 2014-évinek 50%-a, 2013-ban 5.384 ha területen állítottak elő napraforgót vetőmagot
- a szemlézett területek száma 2009-óta 1/3-ára esett vissza
- a napraforgó vetőmag előállításban Baranya megye a vezető
- fajtaszám csökkenés figyelhető meg
- a Nemezeti Fajtajegyzéken 89 db fajta szerepel
- természetben a NK Neoma a legjelentősebb
- Agromag a legjelentősebb előállító
- nyers vetőmag termés visszaesett,
- fémzárolásra 7765 db került (1028 tétel)
- exportálás főleg Bulgáriába és Romániába történik
- nehézkes a keleti piac, ez az oka a csökkenésnek
- az országban van elegendő vetőmag
- 2016-ban változások
  - 48/2004 határérték változások lesznek

Németh Róbert /BASF/

- új technológia a Clearfield Plus technológia
- a vetőmagos partnerekkel erős a kapcsolat
- a növényvédőszer regisztráció a fontos
- CLHA +
  - gyomirtási rendszer
  - imazamox van minden országban
  - A Clearfield Plus logó vizuálisan is segít a megkülönböztettségben (csomagolás, promo)
  - A Clearfield Plus logó használatának feltétele a BASF Qualifikációs kísérletekben való megfelelés
  - 12 éve végeznek kvalifikációs vizsgálatokat, 2 év és 6 egybehangzó adat alapján lehet határozni
  - minél gyorsabban kell átalakítani a piacot, Oroszországban és Ukrajnában jelentős a terület

- CLHA + a jövő gyomirtási technológiája
- a nemesítőházak beépítik a hibridjeikbe CLHA+ gént, ezáltal magasabb termés és olajtartalom várható
- fontos az árvakelések kiirtásának megoldása
- Magyarország megkapta a regisztrációs engedélyt
- Unión kívüli európai országokban is végeznek fejlesztést (Ukrajna)
- EU-n kívül Argentína, USA, Dél-Afrika jelentős

Pálfay Gábor

- különböző típusokkal történő kezelésekkel kísérleteztek (Pulsar és Pulsar+)
- a Pulsar +
  - gyomirtási hatása a viaszos levelű gyomnövények esetén hatékonyabb
  - jobb tapadás és eloszló képesség
  - a viaszon átjutása gyorsabb és intenzívebb
  - kereszt rezisztenciával nem rendelkeznek a CLHA+ növények
  - Sulfonil érzékenység azonos a normál napraforgóval

Dr. Halász Ágnes

- Plasmopara rász meghatározás
- mintákat a növényvédelmi felügyelők szedték árutermelő napraforgóból
- a vizsgálat kb 1 hónapot vesz igénybe
- először a peronoszpóra felszaporítás történik
- 30 kaszat kiválasztva differenciáló vonalanként
- fontos a mintaszedés ideje, mert ha nem jó időben történik akkor nem lehet vizsgálni, 05.hó közepe 06.hó vége
- eredmények 704-es rász azonosítása két helyről
  - Békés megye-Kardos térsége
  - Komárom megye Tata környéke (árvakelés)
- 2016.terv
  - további minták vizsgálata, javítása
  - új minta, új rendszer
  - 704, 714 rasszok felderítése, hol jellemző

Dr.Virányi Ferenc

- nagyon változékony a rász struktúra
- ma már 40 feletti változatuk van, Európában 26
- Magyarországon azonosították a 704 és 714-et, ami eddig nem volt régen
- Franciaországban nagyon sokféle rász van jelen
- a 4-es végűek veszélyesek, mert a régi hibridekben nem működik a rezisztencia
- D1-D9 vonalakkal lehet meghatározni, hogy hova tartozik, ez Magyarországon elég a 704 és 714 azonosításához, de a vonalak felszaporítása nehézkes, további vonalkara is szükség lehet, összesen 15 differenciáló vonal létezik
- 1976-tól a 0-ról több mint 40 változatára ágazott szét a plasmopara rasszok száma
- lehetséges oka, a nemesítő rezisztencia hibridet keres és a plazmopara is megújítja magát
- a rász specifikus rezisztenciáról kombinatív rezisztenciára kellene áttérni